

DECLARACIÓ EUROPEA SOBRE L'ÚS DE LA BICICLETA

#EUGreenDeal

DECLARACIÓ EUROPEA SOBRE L'ÚS DE LA BICICLETA

**Proposta de la comissió al parlament
i consell Europeu
d'una declaració Europea
sobre el ciclisme**

DECLARACIÓ EUROPEA SOBRE L'ÚS DE LA BICICLETA
(C/2024/2377)

El Parlament Europeu, el Consell i la Comissió Europea proclamen solemnement la següent Declaració conjunta sobre l'ús de la bicicleta

Preàmbul

Considerant el següent:

- (1) El transport és clau per a la inclusió social i el desenvolupament econòmic, i per a la creació de llocs de treball i la promoció de l'accés a altres serveis essencials, com l'ocupació, l'educació, la sanitat i les cures assistencials. Tot i això, continua sent una font important d'emissions de gasos d'efecte hivernacle i de contaminació atmosfèrica, acústica i hídrica. La congestió continua constituint un important repte per a l'eficiència dels sistemes de transport, a més de reduir l'habitabilitat de les zones afectades, amb un cost considerable per a la societat i l'economia.
- (2) La implantació de formes de transport sostenibles és essencial per assolir els objectius de la Unió en matèria de clima, contaminació zero i eficiència energètica. Entre aquestes formes de transport, l'ús de la bicicleta és una de les més sostenibles, saludables i eficients, i brinda possibilitats enormes per donar suport a la descarbonització del transport urbà i contribuir a l'assoliment dels objectius de la UE, és a dir, la reducció de les emissions netes de gasos d'efecte hivernacle en almenys un 55% d'aquí a 2030 respecte als nivells de 1990 i la consecució de la neutralitat climàtica d'aquí a 2050, d'acord amb el Reglament sobre el Clima ⁽¹⁾. La bicicleta també ens ajudarà a avançar cap a l'objectiu de contaminació zero ⁽²⁾, amb nombrosos beneficis connexos en altres àmbits. Potenciar la utilització de la bicicleta és important per a les ciutats europees en el marc dels nostres objectius climàtics.
- (3) El concepte de bicicleta comprèn un gran conjunt de vehicles de carretera de tracció humana que evoluciona amb rapidesa: inclou les bicicletes per a tot tipus de terrenys, les bicicletes de càrrega, les bicicletes per al transport de nens, les bicicletes per a persones amb discapacitat, els tricicles per a adults, les bicicletes reclinades, els velomòbils, els tàndems, les bicicletes elèctriques i els remols per a bicicletes, que permeten atendre molt diverses necessitats de transport i mobilitat i requereixen infraestructures adequades. La bicicleta juga un paper cada cop més important en el transport urbà de mercaderies, en particular els enviaments de paquets i les compres, gràcies a les bicicletes de càrrega i similars. Per tal d'aprofitar tot el potencial de l'ús de la bicicleta, les polítiques en la matèria han de reflectir aquesta diversitat.

1 Reglament (UE) 2021/1119 del Parlament Europeu i del Consell, de 30 de juny de 2021, pel qual s'estableix el marc per assolir la neutralitat climàtica i es modifiquen els Reglaments (CE) n° 401/2009 i (UE) 2018/1999 («Legislació europea sobre el clima») (DO L 243 de 9.7.2021, p. 1).

2 El 8e Programa d'Acció en matèria de Medi Ambient [Decisió (UE) 2022/591] insta la Comissió, els Estats membres, les autoritats regionals i locals i a les parts interessades, segons escaigui, que reforcin els incentius positius per al medi ambient i eliminin gradualment les subvencions perjudicials per a aquest, en particular les subvencions als combustibles fòssils, tant a escala de la UE com a escala nacional, regional i local.

- (4) Per tal de desenvolupar tot el seu potencial, l'ús de la bicicleta s'ha d'abordar de manera adequada a les polítiques de mobilitat a tots els nivells de governança i finançament, planificació del transport, sensibilització, assignació d'espai, normes de seguretat i infraestructures adequades, amb una atenció especial a les persones amb discapacitat o amb mobilitat reduïda. Per exemple, la mobilitat activa, inclòs l'ús de la bicicleta, ocupa un lloc central en el concepte de la planificació de la mobilitat urbana sostenible ⁽³³⁾ de la UE. Les mesures de suport a l'ús de la bicicleta s'han de notificar en el marc de la dimensió «descarbonització» dels plans nacionals d'energia i clima i s'han de tenir en compte degudament als plans de la missió d'Horitzó Europa «Cent ciutats intel·ligents i climàticament neutres d'aquí al 2030».
- (5) L'ús de la bicicleta millora la inclusió social i contribueix a la salut física i mental de les persones i al benestar. És una activitat física moderada que redueix els riscos per a la salut i les morts prematures vinculats a estils de vida sedentaris. Les bicicletes amb assistència elèctrica són cada cop més populars; permeten als usuaris cobrir distàncies més llargues, i fan possible satisfer les necessitats de mobilitat i transport de les famílies i les petites i mitjanes empreses (pimes) i arribar a altres grups, com les persones grans i les persones amb discapacitat o mobilitat reduïda.
- (6) És essencial comptar amb infraestructures ciclistes segures més nombroses i de més qualitat a tota la Unió per induir més persones a desplaçar-se amb bicicleta, tant dins de les zones urbanes i rurals com entre elles. La millora de les infraestructures ciclistes també beneficiarà altres mitjans de transport, com les solucions de micromobilitat.
- (7) Cal destinar un finançament adequat a l'ús de la bicicleta —a escala local, nacional i europea— per aconseguir l'objectiu que més persones la utilitzin per als seus desplaçaments. Comptar amb un volum adequat d'inversió és un requisit previ per millorar significativament les condicions d'utilització de la bicicleta i per mantenir les infraestructures.
- (8) La seguretat és una condició indispensable per animar les persones a circular amb bicicleta. A més d'implantar infraestructures més segures, com vies ciclistes separades i aparcaments segurs per a bicicletes, caldria aplicar plans i estratègies de seguretat viària que segueixin un plantejament basat en el risc o un plantejament integrat (com el del «sistema segur») tant a les bicicletes com als vehicles motoritzats i als conductors que comparteixen la via pública amb els ciclistes. Aquests plantejaments inclouen l'establiment de velocitats de seguretat, la utilització segura de la via pública i la utilització de vehicles segurs, amb el suport d'un control rigorós del compliment de les normes de trànsit. L'elaboració de normes per als carrils bici augmentaria la seguretat des de la fase de disseny de les noves infraestructures ciclistes. La formació i l'educació, per exemple a les escoles, poden contribuir a promoure l'ús segur de la bicicleta.
- (9) La indústria europea de la bicicleta ocupa un lloc destacat a escala mundial, també en matèria d'innovació, i és un sector econòmic important i en creixement. Actualment, aquest sector està integrat per més de mil pimes ⁽⁴⁾ i ofereix un milió de llocs de treball, amb potencial per a molts més.
- (10) L'ús de la bicicleta també és un factor facilitador important del turisme sostenible i contribueix a la connectivitat dins de les zones rurals i urbanes i entre elles, especialment si es combina amb el tren, l'autobús i altres tipus de transport per crear serveis de mobilitat multimodal. Aporta beneficis tangibles a l'economia local, a particular a les pimes.

3 Recomanació (UE) 2023/550 de la Comissió, de 8 de març de 2023, sobre els programes nacionals de suport a la planificació de la mobilitat urbana sostenible (DO L 73 de 10.3.2023, p. 23).

4 En particular, empreses de manteniment i reparació de bicicletes, minoristes, etc.

- (11) A la Unió no es recopila de manera sistemàtica informació sobre l'ús de la bicicleta, cosa que dificulta l'elecció òptima de les inversions en transport i l'avaluació de l'eficàcia de les mesures ja adoptades.
- (12) S'espera que els principis inclosos en la present Declaració ajudin a complir els objectius climàtics i mediambientals de la Unió, en particular el Pla d'Acció «Contaminació Zero» ⁽⁵⁾ i els altres objectius del Pacte Verd Europeu, l'Estratègia de Mobilitat Sostenible i Intel·ligent ⁽⁶⁾ i el nou Marc de Mobilitat Urbana de l'Unió Europea ⁽⁷⁾
- (13) El febrer del 2023, el Parlament Europeu va adoptar una Resolució sobre el desenvolupament d'una estratègia de la UE per a la bicicleta ⁽⁸⁾. El 2022, sis Estats membres de la Unió van elaborar una primera Declaració europea sobre l'ús de la bicicleta, que ja ha signat la majoria dels Estats membres ⁽⁹⁾
- (14) La present Declaració és l'expressió de la voluntat política de la Unió de promoure i aplicar els principis que s'hi exposen i no és jurídicament vinculant. La Unió és responsable d'aplicar-la en cooperació amb els seus Estats membres, d'acord amb les seues competències respectives i respectant plenament el dret de la Unió. La present Declaració no afecta el repartiment de competències entre la Unió i els seus Estats membres.

Declaració europea sobre l'ús de la bicicleta

Volem alliberar tot el potencial que ofereix l'ús de la bicicleta a la Unió. La present Declaració parteix del reconeixement que l'ús de la bicicleta és una de les formes de transport i lleure més sostenibles, accessibles, inclusives, assequibles i saludables, i del reconeixement de la gran importància per a la societat i l'economia europees. Ha de servir de guia estratègica per a les polítiques i les iniciatives actuals i futures relacionades amb l'ús de la bicicleta.

Per aquestes raons, declarem el següent:

Capítol I: Desenvolupament i enfortiment de les polítiques sobre l'ús de la bicicleta

La Unió i els seus Estats membres, juntament amb les autoritats regionals i locals, poden tenir un paper clau per donar suport a un major ús de la bicicleta.

Ens comprometem a:

1. elaborar i adoptar polítiques i estratègies sobre l'ús de la bicicleta i reforçar-les a tots els nivells de governança pertinents;
2. adoptar les mesures necessàries per aplicar aquestes polítiques i estratègies com més aviat millor;
3. donar prioritat a mesures que tinguin en compte l'ús de la bicicleta en la planificació de la mobilitat sostenible a les zones urbanes i suburbanes i, si escau, a les zones rurals;

5 Comunicació de la Comissió «El camí cap a un planeta sa per a tothom. Pla d'acció de la UE: “Contaminació zero per a l'aire, l'aigua i el sòl”» [COM(2021) 400]

6 COM(2020) 789.

7 COM(2021) 811.

8 https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-0058_ES.html

9 <https://www.benelux.int/fr/publication/european-cycling-declaration/>

4. animar les empreses, organitzacions i institucions a promoure l'ús de la bicicleta a través de mesures de gestió de la mobilitat, com l'oferta d'incentius per anar amb bicicleta a la feina, l'oferta de bicicletes d'empresa (elèctriques) i d'aparcaments i instal·lacions adequats per a bicicletes i la utilització de serveis de lliurament amb bicicleta;
5. promoure l'ús de la bicicleta com a forma saludable de transport i lleure, mitjançant campanyes de sensibilització, campanyes de promoció, i mesures de creació de capacitats i formació de professionals, també als fòrums internacionals pertinents.

Capítol II: Promoció de mobilitat inclusiva, assequible i saludable

Totes les persones, incloses les persones amb discapacitat o les persones amb mobilitat reduïda, independentment de la seva edat i gènere, han de tenir accés a la mobilitat, i l'ús de la bicicleta pot contribuir en gran mesura a això. L'ús de la bicicleta també ha de ser assequible, independentment del nivell d'ingressos dels interessats, i s'ha de promoure perquè és beneficiós per a la salut mental i física.

Ens comprometem a:

6. augmentar l'ús de la bicicleta per promoure la inclusió social, prestant especial atenció a les necessitats de les dones, els nens, la gent gran i els grups vulnerables i marginats;
7. adoptar mesures que facilitin l'accés de les persones amb discapacitat o amb mobilitat reduïda a l'ús de la bicicleta;
8. adoptar mesures per impulsar la mobilitat activa de la gent gran i contribuir així a l'envelliment actiu;
9. proporcionar formació específica sobre l'ús de la bicicleta, adreçada en particular a nens i grups vulnerables i marginats;
10. fomentar mesures que facin més assequible l'ús de la bicicleta ⁽¹⁰⁾

Capítol III: Creació de més i millors infraestructures ciclistes

La millora de la qualitat, la quantitat, la continuïtat i l'atractiu de les infraestructures ciclistes és essencial per promoure un ús més gran de la bicicleta.

Ens comprometem a:

11. desenvolupar significativament les infraestructures que permeten circular amb bicicleta amb seguretat a tot Europa i augmentar la coherència entre aquestes infraestructures;

¹⁰ Per exemple, la Directiva (UE) 2022/542 del Consell (DO L 107 de 6.4.2022, p. 1) preveu la possibilitat que els Estats membres apliquin tipus reduïts de l'IVA al subministrament de bicicletes i als serveis de lloguer i reparació de bicicletes, incloses les bicicletes elèctriques.

12. elaborar i aplicar orientacions de la UE per definir les normes aplicables als requisits de qualitat relatius als usuaris vulnerables de la via pública, inclosos els ciclistes, d'acord amb la Directiva (UE) 2019/1936 sobre gestió de la seguretat de les infraestructures viàries ⁽¹¹⁾;
13. augmentar els nivells de seguretat donant espai suficient als ciclistes i altres usuaris vulnerables de la via pública, en particular separant físicament les vies per a bicicletes del trànsit motoritzat, quan escaigui, o garantint velocitats segures en el trànsit mixt;
14. treballar per crear una xarxa ciclista coherent a les ciutats i per millorar la connectivitat entre les zones suburbanes i rurals i els centres urbans, incloses les vies ràpides per a bicicletes;
15. garantir la provisió d'espais segurs i protegits per a l'aparcament de bicicletes a les zones urbanes i rurals, en particular a les estacions de ferrocarril i autobús i als nodes de mobilitat;
16. promoure la implantació de punts de recàrrega per a bicicletes elèctriques als espais d'aparcament per a bicicletes i en el context de la planificació urbana;

Capítol IV: Augment de les inversions i creació de condicions favorables per a l'ús de la bicicleta

Es necessiten més inversions per alliberar el potencial de circulació amb bicicleta.

Ens comprometem a:

17. proporcionar suport tècnic, fons i finançament per ajudar a desenvolupar i aplicar estratègies per a l'ús de la bicicleta i inversions relacionades amb l'ús de la bicicleta, també a través dels instruments pertinents de la UE i en les condicions que s'hi estableixen;
18. tenir en compte l'ús de la bicicleta en les inversions en tots els nivells de governança ⁽¹²⁾

Capítol V: Millora de la seguretat viària

Tothom hauria de poder circular de manera segura i protegida.

Ens comprometem a:

19. treballar per complir els compromisos establerts a la Declaració de La Valeta ⁽¹³⁾, és a dir, l'objectiu de reduir a la meitat el nombre de ferits greus a la UE d'aquí a 2030 respecte al nivell de referència de 2020, utilitzant la definició de la Declaració de La Valeta, i en el marc d'una estratègia global de seguretat viària per a aquest període (el «Marc de la política de la Unió Europea en matèria de seguretat viària per al 2021-2030» presentat per la Comissió Europea ⁽¹⁴⁾ —que reafirma l'ambiciós objectiu a llarg termini d'aproximar-se a la xifra de zero morts d'aquí a 2050— i les estratègies i els plans d'acció nacionals en matèria de seguretat viària);
20. millorar el control del compliment de les normes i la legislació en matèria de seguretat viària per garantir la coexistència de diferents mitjans de transport, amb èmfasi en la protecció dels ciclistes i altres usuaris vulnerables de la via pública;

11 Directiva (UE) 2019/1936 del Parlament Europeu i del Consell, de 23 d'octubre del 2019, per la qual es modifica la Directiva 2008/96/CE sobre gestió de la seguretat de les infraestructures viàries (DO L 305 de 26.11.2019, p. 1).

12 inclosos els plans nacionals d'energia i clima [establerts pel Reglament (UE) 2018/1999 sobre la governança de la Unió de l'Energia i de l'Acció pel Clima].

13 <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9994-2017-INIT/es/pdf>

14 SWD(2019) 283 final

21. donar un contingut substantiu a les normes relatives als requisits de seguretat aplicables a les bicicletes elèctriques i promoure'n l'aplicació;
22. millorar la seguretat als aparcaments públics per a bicicletes (inclosos els destinats a l'ús compartit de bicicletes i els nodes multimodals) i redoblar els esforços per aturar el problema del robatori de bicicletes;
23. reforçar la formació sobre la circulació amb bicicleta —ensenyant també a nens i joves com desplaçar-se amb bicicleta— i les campanyes de sensibilització sobre seguretat viària, en particular amb informació sobre els riscos més importants per als ciclistes; donar suport a l'ús segur de bicicletes i bicicletes elèctriques, i vetllar perquè s'abordi, durant la formació dels conductors, la qüestió de la seguretat dels usuaris vulnerables de la via pública.

Capítol VI: Suport a l'ocupació d'alta qualitat i al desenvolupament d'una indústria europea de la bicicleta amb presència mundial

L'acceptació més gran de l'ús de la bicicleta generarà més llocs de treball locals i d'alta qualitat i serà beneficiosa per a l'economia i el sector de la bicicleta de la Unió, a més a més de contribuir als objectius de l'Estratègia Industrial de la UE.

Ens comprometem a:

24. crear condicions per augmentar la producció europea d'una àmplia gamma de bicicletes (incloses les bicicletes elèctriques i les bicicletes per a persones amb discapacitat) i els seus components, facilitant també l'accés a materials i equips i afavorint el manteniment d'unes condicions de competència equitatives a escala mundial a través dels instruments de defensa comercial de la Unió ja existents;
25. donar suport al sector dels serveis per a bicicletes, incloses les entitats de l'economia social, i l'ús circular de les bicicletes (reutilització, reparació i lloguer);
26. crear condicions favorables per estimular la creació d'ocupació d'alta qualitat i d'agrupacions d'empreses al sector de la bicicleta, també en l'àmbit del cicloturisme, per tal d'augmentar significativament el nombre de llocs de treball d'alta qualitat relacionats amb l'ús de la bicicleta, donar suport a les pimes del sector i potenciar les competències i la formació professional pertinents;
27. fer que el sector resulti més atractiu i facilitar transicions importants entre llocs de treball des d'altres sectors d'activitat pertinents.
28. reconèixer a la indústria europea de la bicicleta la condició de soci del sistema de mobilitat per tal de reforçar la resiliència, la sostenibilitat, la circularitat i la digitalització al sector de la bicicleta;
29. donar suport al sector dels serveis per a bicicletes, com les empreses d'ús compartit de bicicletes i de ciclologia, especialment a les ciutats, en particular reforçant la integració de la ciclologia al sistema logístic global.

Capítol VII: Suport a la multimodalitat i al cicloturisme

L'ús de la bicicleta ha de tenir un paper clau en la millora de la connectivitat multimodal i el turisme, especialment en combinació amb el tren, l'autobús i altres modes de transport, tant a les zones urbanes com a les rurals.

Ens comprometem a:

30. promoure i aplicar solucions multimodals, tant a les zones urbanes, suburbanes i rurals com en relació amb els viatges de llarga distància, mitjançant la creació de més sinergies entre l'ús de la bicicleta i altres tipus de transport, per exemple possibilitant el transport d'un nombre més gran de bicicletes en autobusos i trens i proporcionant zones d'estacionament segures i protegides per a bicicletes a estacions i nodes de mobilitat;
31. donar suport als sistemes d'ús compartit de bicicletes com a solució per al primer i darrer quilòmetre del trajecte «cap a» i «des de» els serveis de transport públic;
32. crear condicions favorables per donar suport a l'ús de la bicicleta com a mitjà sostenible de lleure i turisme.

Capítol VIII: Millora de la recollida de dades sobre l'ús de la bicicleta

Les dades sobre l'ús de la bicicleta s'han de recopilar de la mateixa manera a tota la Unió per garantir un seguiment eficaç dels avenços en l'aplicació dels principis i compromisos establerts a la present Declaració.

Ens comprometem a:

33. supervisar el compliment dels nostres compromisos;
 34. permetre el mesurament continu dels avenços en l'ús de la bicicleta a la Unió mitjançant l'establiment d'una base de referència a escala de la UE que inclogui la longitud, la densitat de xarxa, la qualitat i l'accessibilitat de les infraestructures i serveis per a bicicletes dirigits a diferents tipus d'usuaris, el percentatge de desplaçaments amb bicicleta dins del conjunt de les activitats de transport i mobilitat, i el nombre de ferits greus i víctimes mortals entre els ciclistes;
 35. definir indicadors harmonitzats relatius a l'ús de la bicicleta per als nodes urbans de la xarxa transeuropea de transport (RTE-T);
 36. elaborar estadístiques sobre l'ús de la bicicleta i les infraestructures ciclistes a escala local, nacional i de la Unió, també mitjançant la cooperació entre els Estats membres i Eurostat per a la recollida de dades sobre l'ús de la bicicleta.
-